

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 8. Vnica ne, an trina mersio, fieret, vtrumque quæsitum, & prælocorum diuersitate varie affirmatu[m] ibidem ad vnamquamque mersionem vnum, Trinitatis nomen recitatum esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Vnica ne, an trina immersio fieret, utrumque quesitum. & præ locorum diversitate varie affirmatum; ibidem ad unamquamque versionem unum Trinitatis nomen recitatum esse.

CAP. VIII.

Utrum vero vnica, an trina immersio fieret, nihil certi responderi potest. Vtrouis enim modo quondam in Ecclesia baptismum vere confectum esse, ex S. Gregorij Epist. 41. ad Leandrum Episcopum, & Concilio Toletano 4. cap. 5. satis apparet. Distinguenda igitur sunt tempora, & præ regionum, vel locorum varietate, vel vna, vel trina immersio est affirmata. Atque illud præcipue monere placet, ex Apostolorum traditione diu in Ecclesia seruatum, ut qui ad fidei sacramentum accederent, ter in aquam mergerentur. quod à S. Basilio didici de Spiritu sancto ca. 27. cum inquit: iam ter mergi hominem, unde est traditum? reliqua item, quæ sunt in baptismo, veluti, renunciare satana, & Angelis eius, ex qua scriptura habemus? nonne ex primata, & arca traditione? S. etiam Hieronymus eandem opinionem sequitur Dialogo aduersus Luciferianos his verbis: an nescis, etiam Ecclesiam hunc esse morem, ut baptizatis postea manus imponatur, & ita inuocetur spiritus sanctus?

Q q ij

immersio trina, ac vna in vsu.

Trina immersio ex Apostolica traditione.

exigis, ubi scriptum sit: in Actibus Apostolorum
 etiam si scriptura auctoritas non subest ratio
 in hanc partem consensus instar præcepti detinetur
 nam & multa, quæ per traditionem in Ecclesia conser-
 uantur, auctoritatem sibi scripta legis & scripturæ
 velut, in lauacro ter mergitare, &c. Immo alii
 luerunt, ex Christi præcepto ad posterum
 manasse: cum baptismi sacramentum in
 E quorum numero est S. Iohannes Chris-
 mus Homil. de fide in Patrem, & Filium
 Spiritum sanctum: ubi in baptismi tribus
 mysteriis enucleandis occupatus, cum illa
 gnitatem Auditoribus ostenderet, in quo
 nibus mysteriis veluti sigillum imponens Domini
 in tribus personibus aquæ unum baptismum
 lris suis tradidit, dicens, euntes, docete, &c. & Petrus
 apud Gratianum de consecra. dist. 4. dum
 rum de hac re sententiam, atque opinionem
 prendit: multi sunt, qui in nomine solum
 Christi una etiam immersione se afferunt bapti-
 Euangelicum vero præceptum, ipso Domino, præ-
 uatore nostro Iesu tradente, nos admonet, in
 Trinitatis, trina etiam immersione sanctum bap-
 unicuique tribuere: dicente Domino discipulis
 ire, baptizare omnes gentes in nomine Patris, Fi-
 lii, & Spiritus sancti. Quicquid autem sit de
 ditione vel præcepto, nemini dubium esse
 bet, quin ab ipsis Apostolis sæpe idem tradi-
 fuerit. Nam can. 49. Episcopus, vel præbiter
 ros, qui simplam immersionem usurpant, sacro-
 dotali honore spoliari, iubent, si quis inquit
 Episcopus aut præbiter non trinam immersionem
 mysterij celebret, sed semel mergat in bap-
 tis-
 quem loc-
 reia tom-
 primo, h-
 monerunt
 baptis-
 sium, em-
 demergere,
 celebrare et
 Theodor-
 aut hic ca-
 mysterium
 tri, & Fi-
 præprop-
 maram.
 sionem in
 pncendum
 & aperte
 gionis ac-
 ita populi
 par erat,
 admodum
 baptismi
 illo de S.
 cap. 7. &
 postea,
 gionibus
 tur, mul-
 in tribu-
 metiorum
 no, ut in
 tes ritum

Merfionē
 trinam a
 Christo in-
 stitutam ef-
 fe, quidam
 existima-
 runt.

Merfio tri-
 na ab Apo-
 stolis præ-
 cepta.
 Simpla mer-
 sione uten-
 tes depofi-
 tione mul-
 tandi.

ad dari videtur in Domini morte, deponatur. Ad
 nem locum Zonaras, sicut Iodocus Coccius
 select tom 2. thesauri Theologici lib. 5. de ba-
 ptismo, hæc habet: hic canon tria baptismata, tres
 immersiones intelligit, in uno mysterio, scilicet, in uno
 baptismo: sic ut ad unamquamque immersionem
 baptizans addat unum sancta Trinitatis nomen.
 Nam semel enim, qui baptizatur in sacrum lauacrum
 descendere, & in mortem Domini duntaxat unam
 celebrare immersionem, scelestum, ac nefarium est. &
 Theodorus Balsamon in eundem locum: sta-
 tuit hic canon, per tres immersiones peragi oportere
 mysterium sacri baptismatis, scilicet, in nomine Pa-
 tris, & Filii, & Spiritus sancti: semel autem bap-
 tizans propter unitatem Deitatis, & Trinitatem per-
 sonarum, eum quidem certè, qui per unam immer-
 sionem in mortem Domini baptizatur, Canon dicit de-
 tendendum, ut qui præter Domini doctrinam faciat,
 & aperte impius sit. Quamobrem omnes reli-
 gionis administri, ex quo mysteria baptismati-
 na populo impartiri, cœptum est, semper, ut
 par erat, trinam immersionem adhibuerunt. quæ
 admodum ex S. Dionysio Areopagita cap. de
 baptismo, Tertulliano lib. de corona milit. Ba-
 lilio de Spiritu sancto. Ambrosio li. 2. Sacram.
 cap. 7. & aliis pluribus liquido apparet. Sed
 postea, cum Arianorum hæresis in multis re-
 gionibus: sed præsertim in Hispania grassaretur,
 multiq; propterea, quo tres naturas diuinas
 in tribus personis esse, demonstrarent, trina
 immersione uterentur: visum est Gregorio Mag-
 no, ut in Hispania vna mersio fieret: ne sequen-
 tes ritum Arianorum, sequi & doctrinam vi-

Trina mersio ex Patribus probata.

Vnica mersio cur & quando in Hispania instituta.

Qq iij

derentur. Hinc est illa eiusdem ad Leandrum
 Episcopum Hispalensem præclara responsio
 quæ in Epistola 41. cum eiusdem quaestione
 fertur: de trina vero mersione baptismi nihil re-
 sponderi verius potest, quam quod ipsi sensus: quæ
 una fide nihil officit sanctæ Ecclesiæ consuetudo dicitur.
 si. nos autem, quod tertio mergimus, triduanæ tem-
 peraturæ sacramenta signamus, ut, dum tertio in
 aquis educitur, resurrectio triduanæ temperaturæ
 naturæ. Quod si quis etiam pro summe Trinitatis
 generatione aestimet fieri: nequæ ad hoc obstitit, baptizari
 semel in aquis mergere: quia, dum in tribus personis
 una substantia est, reprehensibile esse nullatenus
 potest, infantem in baptisate in aquam vel ter, vel
 semel immergere: quando & in tribus mersionibus
 personarum Trinitas, & in una potest divinitatis singu-
 laritas designari. Sed, quia nunc huic quæ ab heretici-
 cis infans in baptisate tertio mergebatur, sententia
 apud vos esse non censeo: ne, dum mersiones numerat,
 divinitatem dividant, dumque quod faciunt, sciant
 se morem nostrum vicisse gloriantur. Id ipsum vobis
 re est apud Synodum Toletanam 4. vbi, illius
 Greg. sententia, cauetur, ne quis trinam mersionem
 imposteriù audeat usurpare. sic enim habet c. 5. de
 baptismi autem sacramenti, propter quod
 in Hispaniis quidam sacerdotes trinam, quidam
 simplicem mersionem faciunt, à nonnullis schisma esse
 suspicatur, & unitas fidei scindi videtur. Nam cum
 partes diversæ in baptizandis quasi contraria
 agunt, alij alios non baptizatos esse contendunt, pro-
 de, quid a nobis in sacramentorum diversitate facien-
 dum sit, Apostolica Sedes informemur præcepto, non
 nostram, sed paternam institutionem sequentia. *Acta*

memoria Gregorius, Romana Ecclesia Pontifex,
 qui non solum partes Italia illustravit, sed & longè
 extensas Ecclesias sua doctrina perdocuit, efflagitan-
 te Leandro Episcopo de hac diuersitate, quid potius es-
 set sequendum, inter cetera rescribens ei, sic ait: de tri-
 na uero mersione baptismatis, nihil responderi uerius
 potest, quam ipsi sensistis, quia in vna fide nihil offi-
 cit aucte Ecclesia consuetudo diuersa. Nos autem,
 quod tertio mergimus, triduana sepultura sacramen-
 ta signamus, ut, dum tertio infans ab aquis educi-
 tur, resurrectio triduani temporis exprimatur. Quod
 si quis forte, etiam pro summa Trinitatis ueneratione
 existimet fieri, neque ad hoc aliquid obstitit, bap-
 tizandum semel in aquis mergere: quia, dum tribus
 subsistentiis una substantia est, reprehensibile esse nul-
 latenus potest, infansem in baptizato in aquam,
 uel ter, uel semel mergere, quando & in tribus mer-
 sionibus personarum Trinitas, & in vna potest diui-
 nitatis singularitas designari. Sed si nunc usque ab
 hereticis infans in baptizato tertio mergebatur, fa-
 ciendum apud uos esse non censeo, ne, dum mersiones
 numerant, diuinitatem diuidant: dumque quod fa-
 ciunt, faciunt, morem uestrum se uicisse glorientur.
 Quapropter, quia de utroque sacramento, quod
 fit in sancto baptizato, à tanto uero reddita est ratio,
 quod utrunque rectum, utrunque irreprehensibile in
 sancta Dei Ecclesia habeatur: propter uitandum au-
 tem schismatis scādalu, uel heretici dogmatis usum,
 simplam teneamus baptizati mersionem, ne uidean-
 tur apud nos, qui tertio mergunt, hereticorum appro-
 bare assertionem, dum sequuntur & morem. Hacten-
 us Concilij uerba. Quorum sententiam pau-
 cis complectens Vualfridus Strabo lib. de reb.

Ecclesiast. cap. 26. de triplici, vel vna meritate
 ita testatur reliquit: alij trinam immersionem vo-
 lunt in similitudinem triduana sepultura: ut in Ca-
 nonibus Apostolorum statutum habetur, & immo-
 norum consuetudo obseruat, alij vnam propter diuini-
 tatis unitatem contendunt, ut in Concilio Trulano
 plenissime habetur: ubi etiam commemoratur, quod
 Beatus Gregorius interroganti super hac Leontio Na-
 rey cetera ita responderit: quia in vna fide nihil est
 Ecclesie consuetudo diuersa. Ex quibus, propter con-
 sam trinæ immersionis in Hispania abrogata,
 duas etiam eiusdem alibi retentæ rationes fe-
 cile omnes intelligunt. Quartū prima est, quod
 tres hypostases diuinas in vna natura clari-
 dicabat: altera, vt argumentum esset eius-
 dui, quo, Christi corpore in sepulchro con-
 to, anima ad illud receptaculum contendit, in
 quo reliquæ sanctorum, sine vllodoloris les-
 su, beatæ redemptionis spe sustentata, quæ
 habitatione fruebantur, quibus tertia ad iu-
 test, quam ex Albino Flacco collegimus, et
 nimirum homo, qui tertio gradu peccati, hoc
 est, assensione in mortem æternam ceciderat,
 tertio eleuatus de fonte, per gratiam ad vitam
 sempiternam resurgeret, ita enim ille lib. de
 Diuin. Offic. c. de sabb. S. Paschæ: recte homo, qui
 ad imaginem sancte Trinitatis conditus est, per im-
 mersionem s. Trinitatis ad eandem renouatur imagi-
 nem, & qui tertio gradu peccati, hoc est, consensu ce-
 dit in mortem, tertio eleuatur de fonte, vt per gratiam
 surgat ad vitam. Nec solus in hac sententia Al-
 binus, sed more suo Rabanus Maurus calcule
 adiecit, qui, vt pleraque ad Albino desumptis,

ea eandem causam plane iisdem verbis asserunt lib. 1. de Institut. cleric. cap. 28. sic scribitur: recte homo, qui ad imaginem sancte Trinitatis conuersus est, per inuocationem S. Trinitatis ad eandem conuertitur imaginem: & qui tertio gradu peccati, id est, consensu cecidit in mortem, tertio eleuatus de morte per gratiam resurgit ad vitam. Sed illud quod in christiana religione in Ecclesia semper seruatum est, ut ad vnamquamque merisionem, baptizans vnum sancte Trinitatis nomen recitaret. Tertullianus n. qui ipsi Apostolorum aetate vix centum annorum interuallo proximus fuit, lib. aduers. Prax. cap. 16. eius rei ita meminit: & post resurrectionem spondens, missum sedi seipulus promissionem Patris, & nouissime mandans, ut tingerent in Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, non in vnum. Nam nec semel, sed ter ad singula nomina in personas singulas tingerunt. Adhuc S. Ioannis Damasceni auctoritatem Epist. de Triagio: vbi afferens causam, cur ter baptizandum mergamus, atque in singulis merisionibus nomen trium personarum proferatur, hæc habet: enim uero si quis ex nobis baptizetur, quid sit causa, quamobrem cum alicui baptismum exhibemus, ter eum mergimus, quidnam aliud respondebimus, quam quod ob vnamquamque personam eum immergimus. Nam alioqui nouies immergendus esset. Id quod fieri non potest. Eaque ratione ad vnamquamque immersionem, nomen vnius è tribus personis pronunciamus. Idem quoque approbasse videtur Zonaras explicat. in can. 50. Apostolorum: cuius verba legimus apud Iodocum Coccium tom. 2. thesauri Theo-

In vna quaque merisione vni Trinitatis nomen recitabatur.

log. lib. de baptismo: hic canon, inquit, rati-
 tismata tres immersiones intelligit, in uno rati-
 scilicet, in uno baptismo: sic ut unam personam
 sonam baptizans addat unum sancte Trinitatis
 enen. Quæ cum ita se habeant: manifestum
 est, hanc consuetudinem ab Apostolis ad nos
 deriuasse.

Baptismalem immersionem in modum Crucis
 Etiam esse: atque inter baptizandum, rati-
 qui baptizabatur, capiti ma-
 num impositam.

CAP. IX.

Cutmersio
 baptismalis
 fieret in
 modum
 crucis.

Mos per
 modum
 crucis mer-
 gendi, à
 Christo,
 vel Apo-
 stolis pro-
 fectus.

INter cætera vero, quæ sacerdos, dum me-
 geret, ritè obseruare solebat, illud non mi-
 ni ponderis, atque momenti lectoribus rati-
 ri debet: quod salutarem Crucis notam in ba-
 ptismali aqua effingebat: ut significaret, à Ch-
 sti morte, quæ in Crucis ligno peracta est, ho-
 manæ redemptionis merita profluxisse. Cum
 institutionis morem à Christo, vel Apostolis
 profectū esse, nemini dubium est: cum S. Do-
 nysius Areopagita, S. Pauli discipulus, cum
 multis locis haud obscure tradiderit, præter-
 tim autem lib. de Eccl. Hierarch. cap. de bap-
 tismali. Nam ibi varios ritus ordine recensens, sic
 habet: *iactibus in Crucem formatis, Pontificis po-
 lam speculatiuis oculis indicat, ad ipsam rati-
 tem per Crucem Iesum pro diuina generatione
 sacro ipso, & qui teneri à morte non posset, de-*